

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Tiesu sistēmas efektivitāte un ekonomikas konkurētspēja

Jānis Priede

Dr.oec., profesors, dekāns

Ekonomikas un sociālo zinātņu fakultāte

**TIESU DARBA
EFEKTIVITĀTE:
MŪSDIENU IZAICINĀJUMI**

Latvijas
tiesnešu
konference

2025. gada 16. maijā
Kultūras centrs „Ulbrokas pērle”
Institūta ielā 3, Ulbrokā

Saturs

*1. Tiesu sistēmas efektivitāte
un tās ietekme uz
ekonomikas konkurētspēju*

*2. Ekonomikas konkurētspēja
un Latvijas iespējas*

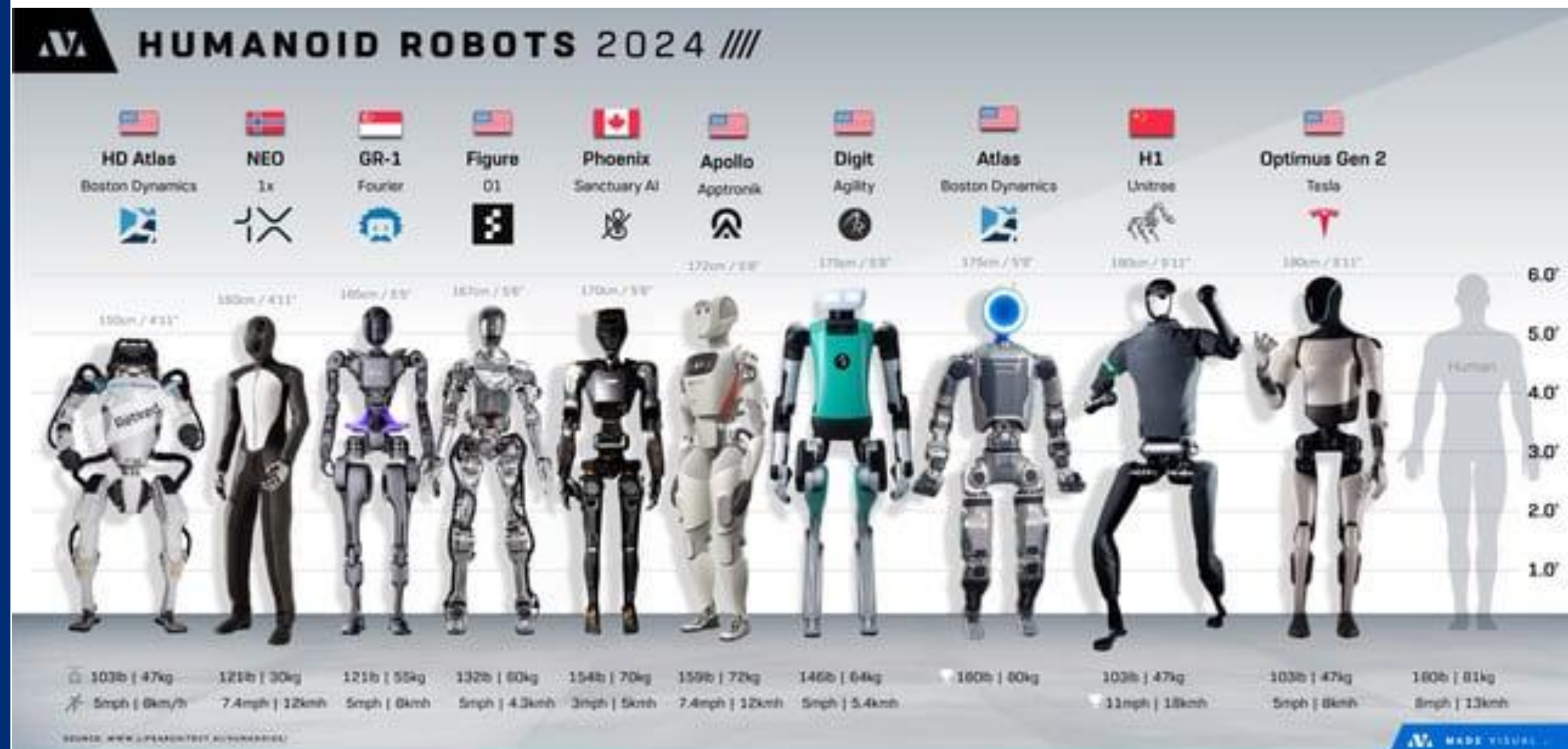
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Jautājums
auditorijai

*Kādi būs galvenie tiesu sistēmas
izaicinājumi saistībā ar moderno
tehnoloģiju – mākslīgā intelekta un
humanoīdo robotu attīstību?*

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Ārējā vide un
ar to saistītā
nenoteiktība

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Zelta cena, ASV dolāros par unci

5 Year Gold Price in USD/oz

High: 3415.57 Low: 1626.86 ▲ 1499.75 85.97%

Last Close: 3244.20

goldprice.org

Wednesday, May 14, 2025

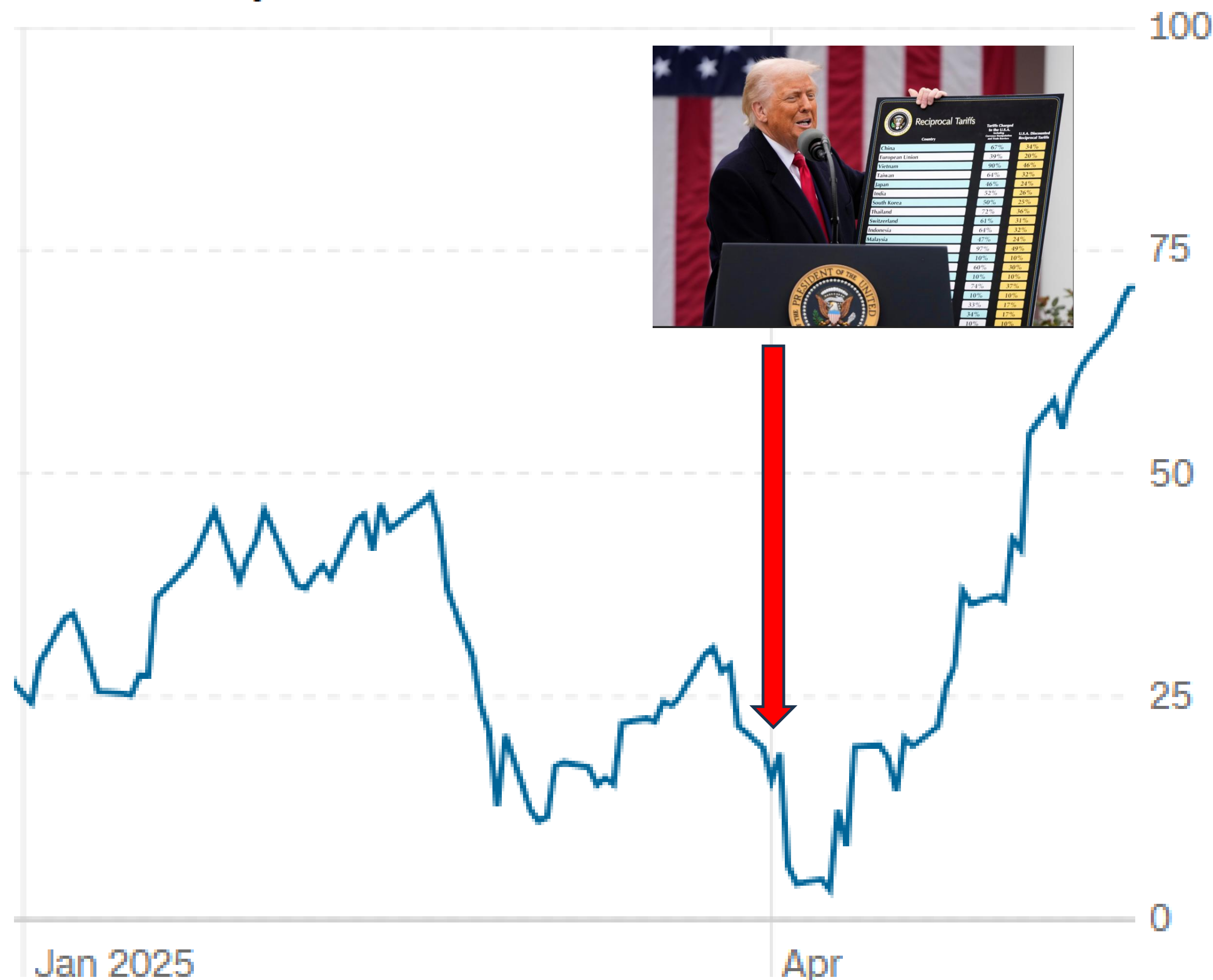
Ārējā vide un
ar to saistītā
nenoteiktība

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Fear & Greed Index

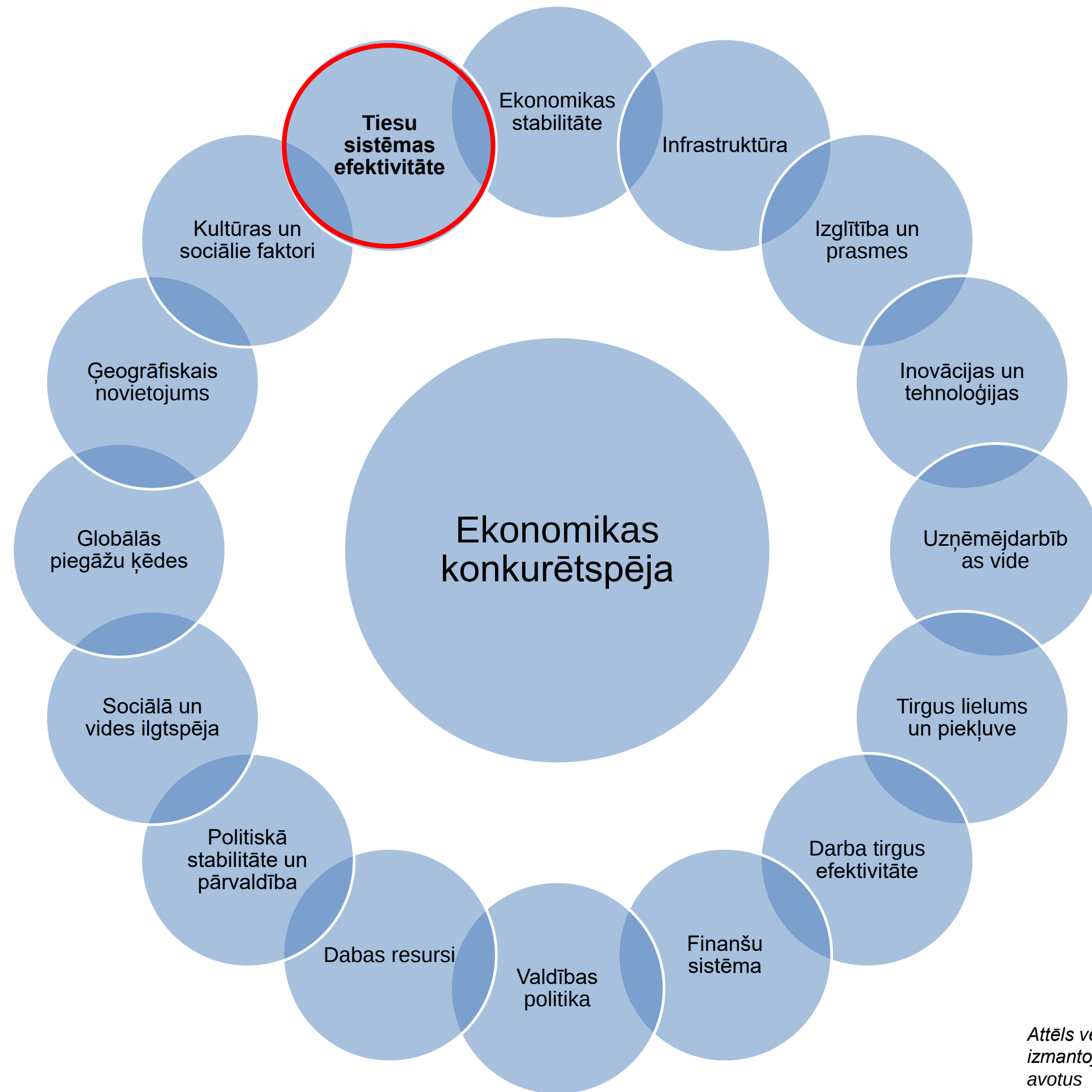
What emotion is driving the market now?

Ekonomikas konkurētspēju noteicošie faktori

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

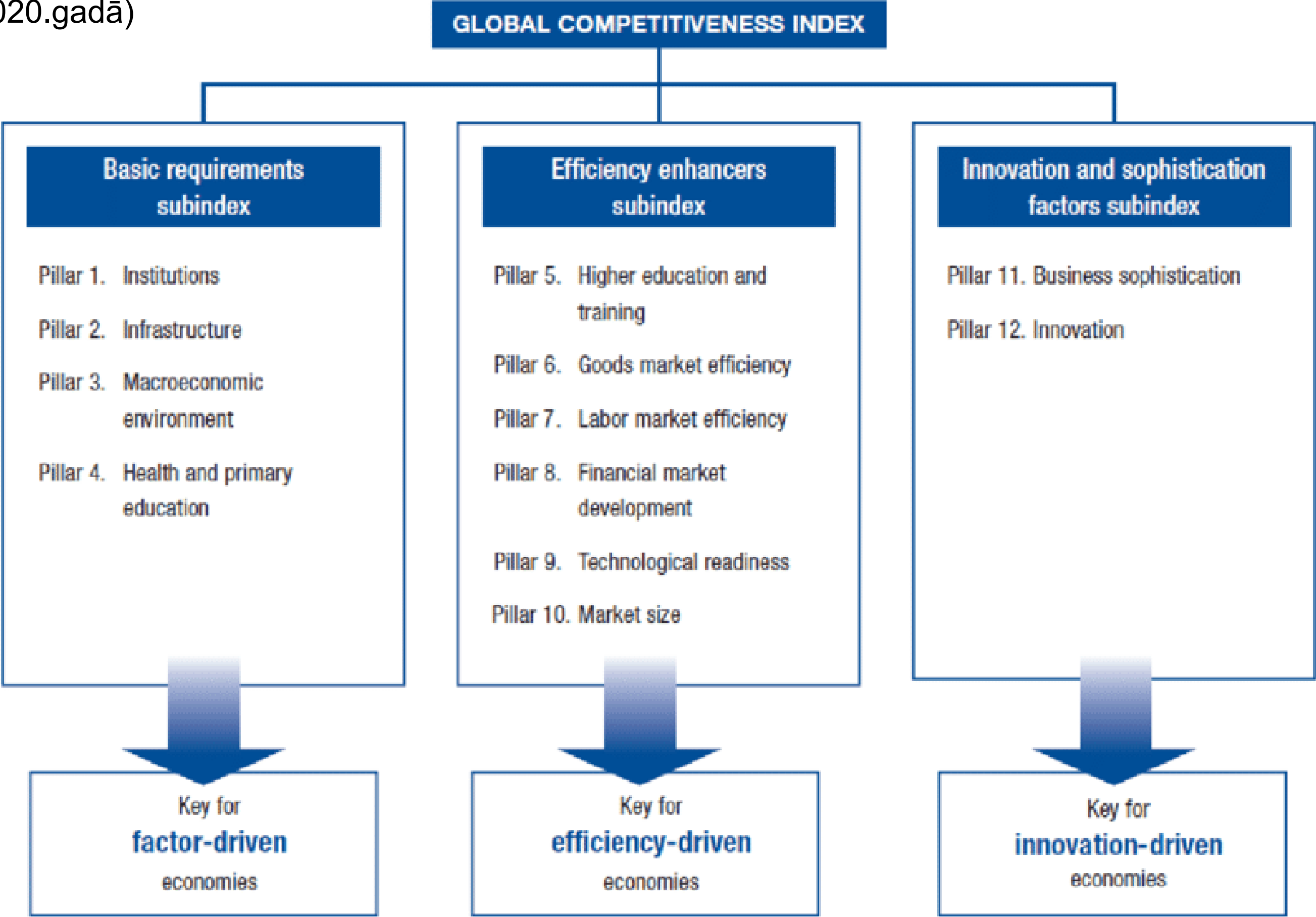
Attēls veidots,
izmantojot dažādus
avotus

“The rule of law is the foundation on which strong economies are built”

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Doing Business Report

Pasaules Banka

(izbeigts 2020.gadā)

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Tiesu sistēmas efektivitāti noteicošie faktori

1. Lietu izskatīšanas ilgums
2. Tiesnešu noslodze un resursu pietiekamība
3. Digitalizācija un tehnoloģiju pielietojums
4. Tiesnešu profesionalitāte un apmācība
5. Procesu efektivitāte un normatīvais regulējums
6. Spriedumu izpildes efektivitāte
7. Datu pārvaldība un pārskatatbildība
8. Sabiedrības uzticība un uztvere
9. Starptautiskās sadarbības un atbilstības prasības

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Tiesu sistēmas efektivitāti noteicošie faktori

1. Lietu izskatīšanas ilgums
2. Tiesnešu noslodze un resursu pietiekamība
3. Digitalizācija un tehnoloģiju pielietojums
- 4. Tiesnešu profesionalitāte un apmācība**
5. Procesu efektivitāte un normatīvais regulējums
6. Spriedumu izpildes efektivitāte
7. Datu pārvaldība un pārskatatbildība
8. Sabiedrības uzticība un uztvere
9. Starptautiskās sadarbības un atbilstības prasības

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Tieslietu akadēmija īsteno kompleksu pieeju tiesu varas profesionālo kompetenču attīstībai, attīstot gan sākotnējās mācības (tajā skaitā mācības tiesneša amata kandidātiem), gan **kvalifikācijas pilnveides programmas, gan inovāciju, pētniecības un starptautiskās sadarbības kompetenci.**

Tieslietu akadēmijā tiks īstenotas ilgtermiņa mācību programmas, kas secīgi papildina viena otru, tādējādi **mācīšanās kultūra būs kā daļa no profesionālās atbildības** un sekmēs atbilstošu vidi mācību rezultātu ilgtspējas nodrošināšanai.

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Ekonomikas debates Saeimā 2025.gada 8.maijā

KONKURĒTSPĒJĪGA UZŅĒMĒJDARBĪBA UN PRODUKTIVITĀTE

IEGULDĪJUMI CILVĒKKAPITĀLĀ

REĢIONĀLI SABALANSĒTA IZAUGSME

MODERNA INFRASTRUKTŪRA UN PIEEJAMI MĀJOKĻI

ZAĻĀS INDUSTRIJAS ATTĪSTĪBA LATVIJĀ

Inovācijas -
galvenais
globālās
ekonomikas
attīstības
virzītājspēks

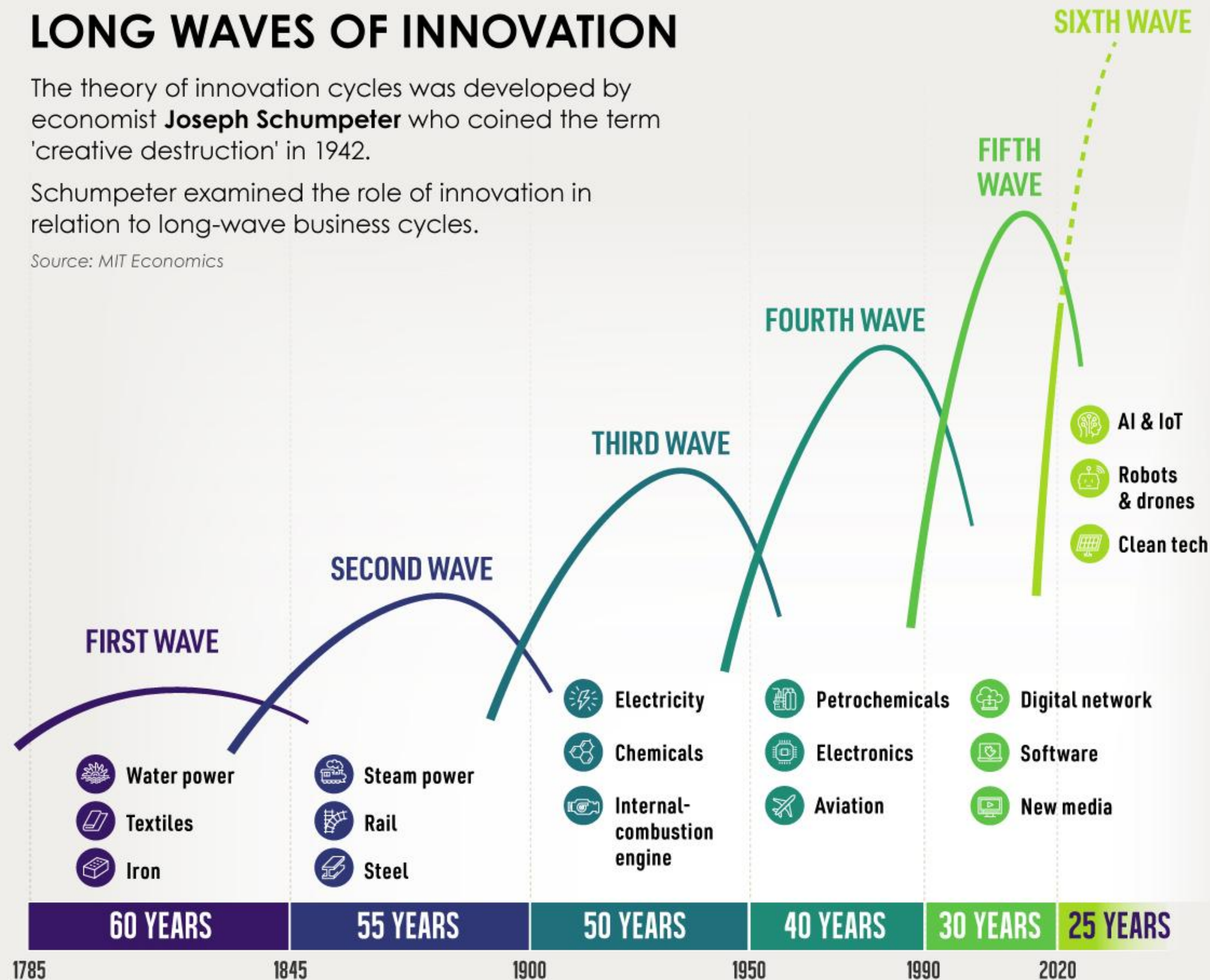
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

LONG WAVES OF INNOVATION

The theory of innovation cycles was developed by economist **Joseph Schumpeter** who coined the term 'creative destruction' in 1942.

Schumpeter examined the role of innovation in relation to long-wave business cycles.

Source: MIT Economics

Source: Edelson Institute

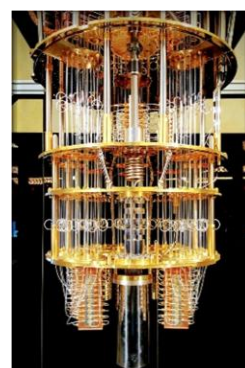
Ekonomikas attīstības veicinātāji nākošajā dekādē...

Procesu automatizācija
un virtualizācija

Nākotnes sakaru
tehnoloģijas un Lietu
internets

Kvantu skaitļošana

Mākslīgais intelekts

Paplašinātā realitāte

Blokķēdes

Gēnu tehnoloģijas

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Avoti:

1. World Economic Forum
2. Harvard Business Review
3. Forbes
4. McKinsey

Mākslīga intelekta devums ekonomikai

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

PRECEDENCE
RESEARCH

ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) MARKET SIZE, 2022 TO 2032 (USD BILLION)

Source: www.precedenceresearch.com

1. Atbildība par MI un robotu rīcību
2. Tiesībspēja un «elektroniskā personība»
3. Datu aizsardzība un privātums
4. Autonomija un ētiski lēmumi
5. MI algoritmu caurspīdīgums un skaidrojamība
6. Diskriminācija un algoritmiskā neobjektivitāte
7. Krimināltiesības un ļaunprātīga izmantošana
8. Intelektuālais īpašums un robotu radītie darbi
9. Starptautisko normu trūkums

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Jānis Priede

Prof. Dr.oec., Dekāns

Ekonomikas un sociālo zinātņu fakultāte

janis.priede@lu.lv